

KLASA: UP/I-344-03/19-11/410

URBROJ: 376-05-3-20-18

Zagreb, 1. rujna 2020.

Na temelju članka 12. stavka 1. točke 11., članka 17. stavka 3. i članka 28. stavka 6. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14, 72/17) i članka 96. Zakona o općem upravnom postupku (NN br. 47/09) u postupku utvrđivanja infrastrukturnog operatora za elektroničku komunikacijsku infrastrukturu koja je izgrađena na nekretninama u vlasništvu Grada Osijeka i utvrđivanja visine naknade za pravo puta, pokrenutom na zahtjev Grada Osijeka, F. Kuhača 9, Osijek, zastupanog po xx, odvjetniku iz Zagreba, Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti, donijela je

RJEŠENJE

- I. Utvrđuje se da je Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, Radnička cesta 21 (dalje: HT), infrastrukturni operator i ima pravo puta na nekretninama koje se na dan donošenja ovog rješenja nalaze u vlasništvu/suvlasništvu Grada Osijeka prema evidenciji Općinskog suda u Osijeku, Zemljišnoknjižnog odjela Osijek dostupnoj na Zajedničkom informacijskom sustavu zemljišnih knjiga i katastra - javnoj aplikaciji, na kojim nekretninama HT ima izgrađenu elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i drugu povezanu opremu (dalje: EKI) prema podacima o EKI navedenim u Elaboratu za pravo puta broj 46/2019 (dalje: Elaborat), a koje nekretnine koristi za pristup, postavljanje, korištenje, popravljavanje i održavanje svoje EKI. Elaborat je u dijelu o količini, vrsti i prostornom položaju EKI, sastavni dio ovog rješenja.
- II. Utvrđuje se da je HT infrastrukturni operator i ima pravo puta na nerazvrstanim cestama u vlasništvu Grada Osijeka, navedenim u potvrdi Osječko-baranjske županije, Grada Osijeka, Upravnog odjela za komunalno gospodarstvo, promet i mjesnu samoupravu, klasa: 053-01/20-01/2, urbroj: 2158/01-05-05/01-20-134 od 3. lipnja 2020. koja je sastavni dio ovog rješenja, a na kojim nekretninama HT ima izgrađenu elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i drugu povezanu opremu (dalje: EKI) prema podacima o EKI navedenim u Elaboratu i koristi ih za pristup, postavljanje, korištenje, popravljavanje i održavanje svoje EKI.
- III. Količinu i vrstu EKI iz ovog rješenja čine trase kabelaške kanalizacije te trase elektroničkih komunikacijskih vodova u zemlji i nadzemnih elektroničkih komunikacijskih vodova navedene u Elaboratu.
- IV. Utvrđuje se godišnja naknada za pravo puta za korištenje nekretnina iz ovog rješenja prema površini zemljišta na kojem se nalazi EKI sukladno podacima navedenim u Elaboratu i vrsti zemljišta navedenoj u evidenciji Zemljišnoknjižnog odjela Osijek ili podredno Područnog ureda za katastar Osijek, dostupnoj na Zajedničkom informacijskom sustavu zemljišnih knjiga i katastra - javnoj aplikaciji, uz primjenu iznosa naknada i načina obračuna određenima u članku 6. i 7. stavcima 1., 2., 3. i 4. Pravilnika o potvrdi i naknadi o pravu puta (NN br. 152/11, 151/14 i 95/17).

- V. Utvrđuje se da Grad Osijek ima pravo na godišnju naknadu za pravo puta za nekretnine iz ovog rješenja od 25. lipnja 2020., odnosno od dana uknjižbe prava vlasništva/suvlasništva na nekretninama iz točke I. u korist Grada Osijeka ukoliko je ista nastupila nakon 25. lipnja 2020., prema evidenciji Zemljišnoknjižnog odjela Osijek dostupnoj na Zajedničkom informacijskom sustavu zemljišnih knjiga i katastra - javnoj aplikaciji.
- VI. Obvezuje se HT u roku od 8 dana od primitka ovog rješenja napraviti obračun godišnje naknade za pravo puta temeljem parametara iz ovog rješenja te obračun sa svim podacima koji su primijenjeni dostaviti HAKOM-u i Gradu Osijeku.
- VII. Obvezuje se HT u roku od 10 dana od primitka ovog rješenja platiti Gradu Osijeku naknadu za pravo puta iz ovog rješenja za prvu godinu. Svaka sljedeća godišnja naknada za pravo puta plaća se u roku od 8 dana po isteku razdoblja za koje je naknada plaćena.
- VIII. Obvezuje se Grad Osijek omogućiti HT-u ostvarivanje prava puta na nekretninama iz ovog rješenja.

Obrazloženje

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) zaprimila je 18. listopada 2019. zahtjev Grada Osijeka (dalje: Grad) za utvrđivanje infrastrukturnog operatora za elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i drugu povezanu opremu (dalje: EKI) koja je izgrađena na nekretninama u vlasništvu Grada te utvrđivanje visine naknade za pravo puta, sukladno članku 28. stavku 6. Zakona o elektroničkim komunikacijama.

HAKOM je 24. listopada 2019. zaključkom obavijestio HT o pokrenutom postupku te ga je zatražio očitovanje smatra li se infrastrukturnim operatorom koji ima pravo puta za izgrađenu elektroničku komunikacijsku mrežu, elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i drugu povezanu opremu na administrativnom području Grada. Od HT-a je zatraženo da dostavi kompletni geodetski elaborat na katastarskim podlogama za cjelokupnu EKI, za trase kabelske kanalizacije, trase kabela u zemlji bez kabelske kanalizacije i trase nadzemnih kabela na cijelom administrativnom području Grada, kao i drugu potrebnu dokumentaciju.

HT je 31. listopada 2019. dostavio preslike ugovora o služnosti sklopljenih između HT-a i Grada, a 4. studenog 2019. dostavio je očitovanje da je infrastrukturni operator za izgrađenu EKI na administrativnom području Grada. Dana 15. siječnja 2020. dostavio je Elaborat za pravo puta broj 46/2019: geodetski elaborat katastra vodova za cjelokupnu EKI, trasu kabelske kanalizacije, trase kabela u zemlji bez kabelske kanalizacije i trase nadzemnih kabela na cijelom administrativnom području Grada i potvrda da je isti predan u nadležni područni ured za katastar vodova. HT je također dostavio Tablicu 1 za svaku pojedinu katastarsku česticu na području Grada te zemljišnoknjižne izvratke. Iz dostavljenog geodetskog elaborata katastra vodova za cjelokupnu EKI (za trase kabelske kanalizacije, trase kabela u zemlji bez kabelske kanalizacije i trase nadzemnih kabela) vidljiv je prostorni položaj EKI-a na predmetnom području Grada, kao i vrsta EKI po svakoj pojedinoj katastarskoj čestici.

Grad je 7. srpnja 2020. dostavio potvrdu Osječko-baranjske županije, Grada Osijeka, Upravnog odjela za komunalno gospodarstvo, promet i mjesnu samoupravu, klasa: 053-01/20-01/2, urbroj: 2158/01-05-05/01-20-134 od 3. lipnja 2020. s podacima o katastarskim česticama nerazvrstanih cesta Grada, izjavu o otkazu od 2. lipnja 2020. kojom je Grad otkazao 69 ugovora o osnivanju prava služnosti te dokaz o uručenju izjave HT-u 17. lipnja 2020.

HAKOM je temeljem prikupljenih podataka i javno dostupnih evidencija, utvrdio kako slijedi.

Grad traži provođenje postupka iz članka 28. stavka 6. Zakona o elektroničkim komunikacijama u odnosu na nekretnine koje su u njegovom vlasništvu. Stoga je u ovom postupku bilo potrebno utvrditi je li HT na administrativnom području Grada infrastrukturni operator, količinu i vrstu EKI koju ima na predmetnom području, visinu naknade za pravo puta koju je obvezan plaćati Gradu te datum od kojeg teče obveza plaćanja naknade za pravo puta.

HT je infrastrukturni operator na području Grada

Temeljem članka 28. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17, dalje: ZEK) smatra se da infrastrukturni operator ima pravo puta ako je izgradio EKI na općem dobru ili na nekretninama iz članka 27. stavka 1. ZEK-a, uz ispunjavanje bilo kojeg od sljedećih uvjeta:

-da posjeduje uporabnu dozvolu izdanu na svoje ime ili na ime svojih univerzalnih ili pojedinačnih pravnih prednika,

– da se koristi elektroničkom komunikacijskom infrastrukturom i drugom povezanom opremom bez sudskog spora s upraviteljem općeg dobra ili vlasnikom nekretnine na kojoj je izgrađena ta infrastruktura, u razdoblju od najmanje tri godine od početka njezina korištenja.

Da je HT infrastrukturni operator na administrativnom području Grada proizlazi iz izjave HT-a broj 726/2019 od 7. studenog 2019. o korištenju EKI tri godine bez sudskog spora s vlasnikom nekretnina na administrativnom području Grada i Izvoda iz poslovnih knjiga od 5. studenog 2019. da se predmetna EKI nalazi u poslovnim knjigama HT-a. Navedene dokumente Grad nije osporio. Dakle, nesporno je utvrđeno da HT ima pravo puta na administrativnom području Grada na kojem se nalazi njegova EKI, jer navedeno pravo proizlazi iz članka 28. stavka 1. ZEK-a.

Nadalje, člancima 27. – 29. ZEK-a regulirana su prava operatora javnih komunikacijskih mreža da kao infrastrukturni operatori na cijelom području Republike Hrvatske imaju pravo izgradnje, održavanja, razvoja i korištenja elektroničke komunikacijske mreže i infrastrukture na općem dobru, na nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te na nekretninama u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih osoba, u skladu s odredbama ZEK-a i posebnim propisima. Dakle, pravo puta na administrativnom području Grada na kojem se nalazi EKI HT-a nesporno postoji u korist HT-a, iz čega proizlazi da i naknada za pravo puta nesporno pripada vlasnicima nekretnina.

Grad je pokretanjem postupka pred HAKOM-om izrazio volju da mu se rješenjem odredi naknada za pravo puta na nekretninama u njenom vlasništvu.

Količina i vrsta EKI HT-a

Količina, vrsta i prostorni položaj EKI HT-a na administrativnom području Grada pa tako i na nekretninama u vlasništvu Grada nije sporna među strankama te ista proizlazi iz Elaborata za pravo puta broj 46/2019, koji dokument je u dijelu koji se odnosi na podatke o elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi i drugoj povezanoj opremi, nesporan među strankama. U navedenom dokumentu, za cjelokupnu EKI (za trase kabelaške kanalizacije, trase kabela u zemlji bez kabelaške kanalizacije i trase nadzemnih kabela) vidljiv je prostorni položaj EKI-a na cijelom administrativnom području Grada, pa tako i na nekretninama u vlasništvu Grada, kao i vrsta i količina EKI po svakoj pojedinoj katastarskoj čestici.

Vlasništvo Grada na katastarskim česticama na kojima se nalazi EKI HT-a

Obveza je infrastrukturnog operatora za kojeg se pretpostavlja da ima EKI koju je ranije izgradio i koju koristi u smislu članka 28. ZEK-a, najprije dostaviti podatke o istoj, a podatke o vlasništvu nekretnina na kojima se nalazi EKI, moguće je utvrđivati tek nakon što su poznati točni podaci o vrsti i količini EKI i njenom prostornom položaju na svakoj pojedinoj katastarskoj čestici, sukladno članku 5. stavku 2. Pravilnika o potvrdi i naknadi o pravu puta (NN 152/11, 151/14, 95/17, dalje: Pravilnik). Naime, bez dostave podataka od strane infrastrukturnog operatora o izgrađenoj EKI na određenom području, s detaljnim podacima o vrsti, količini i prostornom položaju EKI na svakoj pojedinoj katastarskoj čestici, Gradu je nemoguće ostvarivati pravo na naknadu za pravo puta u ovom postupku, obzirom da ne postoji javno dostupna evidencija o EKI, niti je ista dostupna na drugi način.

Stoga je u ovom postupku bilo potrebno najprije utvrditi podatke o vrsti, količini i prostornom položaju EKI HT-a, a tek potom vlasništvo podnositelja zahtjeva na nekretninama na kojima se nalazi navedena infrastruktura. Podatci o vlasništvu/suvlasništvu nekretnina Grada javno su dostupni uvidom u evidenciju o nekretninama i vlasništvu koju vodi Zemljišnoknjižni odjel Osijek na internetskim stranicama Ministarstva pravosuđa i Državne geodetske uprave - na Zajedničkom informacijskom sustavu zemljišnih knjiga i katastra - javnoj aplikaciji, <https://oss.uredjenazemlja.hr.>, uzimajući u obzir podatke o EKI po svakoj pojedinoj katastarskoj čestici, kako je navedeno u Elaboratu.

Nadalje, imajući u vidu činjenicu da su od dana od kojeg teče pravo na naknadu za pravo puta do dana donošenja rješenja moguće promjene zemljišno knjižnog stanja (podataka o nekretnini i o vlasništvu), HAKOM je smatrao opravdanim podatke o nekretnini i vlasništvu vezati uz javno dostupnu evidenciju Zemljišnoknjižnog odjela Osijek na internetskim stranicama Ministarstva pravosuđa i Državne geodetske uprave, na dan donošenja ovog rješenja, ne navodeći u izreci zasebno podatke o katastarskim česticama. Time se izbjegava mogućnost pogrešaka, a izrada konačnog obračuna prepušta se infrastrukturnom operatoru temeljem točno određenih i nespornih parametara o vrsti, količini i prostornom položaju njegove EKI koji se povezuju s točno određenim i nespornim podacima o vlasništvu Grada na predmetnim nekretninama, prema javnoj evidenciji Zemljišnoknjižnog odjela Osijek. Stoga je HAKOM odredio da se pri izradi konačnog obračuna godišnje naknade za pravo puta uzima vrsta, količina i prostorni položaj EKI prema Elaboratu i zemljišnoknjižnom stanju vlasništva nekretnina u korist Grada na dan donošenja ovog rješenja.

Pravo na naknadu za pravo puta Grad ima u onim suvlasničkim udjelima koji su navedeni u evidenciji zemljišne knjige Zemljišnoknjižnog odjela Osijek, a ako udjeli nisu određeni uzima se da su jednaki, temeljem članka 36. stavka 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96 - 152/14). Stoga je riješeno kao u točki I. izreke.

U odnosu na nerazvrstane ceste, Grad je dostavio potvrdu Osječko-baranjske županije, Grada Osijeka, Upravnog odjela za komunalno gospodarstvo, promet i mjesnu samoupravu, klasa: 053-01/20-01/2, urbroj: 2158/01-05-05/01-20-134 od 3. lipnja 2020.

Iz navedene isprave, koju HT nije osporio, utvrđene su katastarske čestice koje su nerazvrstane ceste na području Općine, a koje su *ex lege* u vlasništvu Općine bez obzira na trenutne zemljišnoknjižne upise. Naime, HAKOM je uzeo u obzir stav VUS-a RH naveden u presudi UsII-75/18 da zemljišnoknjižno stanje nije jedino relevantno u postupku dokazivanja prava vlasništva na nekretninama, osobito u slučaju nerazvrstanih cesta koje su Zakonom o cestama *ex lege* postale vlasništvo jedinica lokalne samouprave na čijem području se nalaze. Imajući na umu članke 131., 132. i 133. Zakona o cestama (NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14, dalje: ZC) prema kojima se upisi prava vlasništva provode po službenoj dužnosti, na te nekretnine primjenjuje se vlasničkopravni režim uspostavljen ZC. Dakle, kako se u konkretnom slučaju radi o neupisanom pravu vlasništva Općine na tako stečenim nekretninama u zemljišne knjige, zemljišnoknjižno stanje nije relevantno za utvrđenje vlasnika te vrste nekretnine. Međutim, na nerazvrstanoj cesti na kojoj je pravo vlasništva stečeno *ex lege*, bilo je potrebno utvrditi da je riječ upravo o toj vrsti nekretnine, a što je potvrđeno spomenutom javnom ispravom. Pri izradi konačnog obračuna godišnje naknade za pravo puta, uzima se u obzir i vrsta, količina i prostorni položaj EKI prema Elaboratu, koji se nalazi na katastarskim česticama koje predstavljaju nerazvrstane ceste na području Općine.

Datum od kojeg teče pravo na naknadu za pravo puta

Zahtjev Grada podnesen je 18. listopada 2019. te je HAKOM utvrdio da je isti u skladu s člankom 28. stavkom 6. ZEK-a i člankom 5. stavkom 1. i 2. Pravilnika. Međutim sve do 25. lipnja 2020. među strankama su bili na snazi ugovori o osnivanju prava služnosti (popis ugovora naveden je u izjavi o otkazu).

Stoga je HAKOM utvrdio da pravo na naknadu za pravo pute teče tek od dana kada ugovori više ne obvezuju ugovorne strane, sukladno praksi Visokog upravnog suda Republike Hrvatske UsII-351/17.

U odnosu na utvrđivanje datuma prestanka ugovora, Grad je otkazao 69 ugovora Izjavom o otkazu od 2. lipnja 2020. (popis ugovora naveden je u izjavi o otkazu) s time da se ne smatra vezanim ugovorima istekom roka od 8 dana od dana dostave Izjave HT-u. Iz dostavnice je vidljivo da je HT zaprimio Izjavu o otkazu 17. lipnja 2020.

Obzirom da su ugovori sklopljeni na neodređeno vrijeme sve dok traje potreba za služnosti, HAKOM je temeljem čl. 212. st. 1. i 3. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18) utvrdio da je ugovor među strankama otkazan te od 25. lipnja 2020. ne obvezuje ugovorne strane, od kada je HT obvezan plaćati Gradu naknadu za pravo puta. Za nekretnine za koje iz službene evidencije koju vodi Zemljišnoknjižni odjel Osijek proizlazi da je Grad na njima uknjižio pravo vlasništva nakon navedenog datuma, a do dana donošenja ovog rješenja, naknada teče od dana uknjižbe prava vlasništva/suvlasništva na predmetnoj nekretnini u korist Grada, a prema podatcima koji su javno dostupni uvidom u povijesne zemljišnoknjižne izvratke Zemljišnoknjižnog odjela Osijek.

Visina naknade za pravo puta

Visina naknade za pravo puta utvrđena je imajući u obzir količinu, vrstu i prostorni položaj EKI na svakoj pojedinoj katastarskoj čestici prema podacima koje je HT dostavio u Elaboratu te vrsti i površini zemljišta koje se koriste za pristup, postavljanje, korištenje, popravljanje i održavanje EKI, a prema službenoj evidenciji Zemljišnoknjižnog odjela Osijek ili podredno Područnog ureda za katastar Osijek, primjenjujući iznose naknada prema vrsti nekretnine i način obračuna, kako je navedeno u članku 6. i 7. stavcima 1., 2., 3. i 4. Pravilnika.

Godišnja naknada prema vrsti nekretnine definirana je člankom 7. stavkom 1. Pravilnika, sukladno kategorizaciji nekretnina iz članka 6. stavka 2. Pravilnika, a prema vrsti zemljišta. Ukupni iznos naknade plaća se u roku određenom točkom VII. rješenja. Sukladno točki VI. ovog rješenja HT mora dostaviti detaljan obračun s podacima koji su primijenjeni, a prilikom obračuna potrebno je koristiti Tablicu 1, Dodatak 2 Pravilnika. Slijedom svega navedenoga, HAKOM je temeljem članka 28. stavka 6. ZEK-a i članka 96. ZUP-a, riješio kao u izreci ovog rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali može se pokrenuti upravni spor, što ne odgađa provedbu rješenja. Upravni spor može se pokrenuti podnošenjem tužbe Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske u roku 30 dana od dana primitka ovog rješenja.

RAVNATELJ

mr.sc. Miran Gosta

Dostaviti:

1. Hrvatski Telekom d.d., Radnička cesta 21, 10000 Zagreb, UP - osobnom dostavom
2. Odvjetnički ured xx, 10000 Zagreb, UP – osobnom dostavom
3. U spis